

[Fr. Dalgaard.]

tingede Domme, saa man har efter min Mening skudt en Del over Maalet, naar man har talt om, hvilken umaadelig stærk Indflydelse betingede Domme, ogsaa ubetingede Domme, har haft paa Retten til at faa Næringsbrev. Udvalget har i øvrigt ønsket at mildne Betingelserne for at erholde Næringsbrev trods Dom. For det første er hele Udvalget enigt om, og Ministeriet har fulgt det, at betingede Domme i Almindelighed ikke skal kunne have hindrende Indflydelse paa Opnaaelse og Bevarelse af Næringsbrev. Alene dette er altsaa et meget betydningsfuldt Fremskridt, selv om Praksis, som jeg nævnte før, ikke var saa haard som Teorien. Men dernæst foreslaar Flertallet i Udvalget, at først en Fængselsstraf af 4 Maaneder eller derover skulde medføre Fortabelse, og et Mindretal vil her ligesom for Valgrettens Vedkommende følge det svenske System: at lade Dommen være helt uden Virkning i saa Henseende. Ministeriet har paa indtrængende Henstilling fra Detailhandelen og Haandværket skærpet de af Flertallet foreslaaede Bestemmelser noget, idet det foreslaas, at alene Fængselsstraf, altsaa uden Tidsbegrænsning, for nogle meget grove Forbrydelser: Falsk og Berigelsesforbrydelser, skal være nok til at fremkalde Bortfald af Næringsbrev, dog at Handelsministeriet ligesom hidtil skal kunne dispensere. For andre Forbrydelser udkræves, at Straffen er de meget omtalte 4 Maaneders Fængsel mindst. Det er meget prisværdigt, at de forskellige Erhverv vil søge at højne og holde Standarden, og de særlig udhævede Forbrydelser her er jo ogsaa meget grove, specielt netop inden for saadanne Erhverv, hvor der er Bogføringspligt. Men paa den anden Side har Udvalgets Synspunkt megen Vægt. Det gælder om at hjælpe straffede Personer med Genrejsning. Jeg haaber og tror, at man i Handelsministeriet fremdeles vil være lydher over for velbegrundede Dispensationsansøgninger. I øvrigt gør Handelsministeriet opmærksom paa, at Spørgsmaalet om straffede Personers Adgang til at drive selvstændig Næringsdrift har langt ringere praktisk Interesse for de straffede, end man almindeligvis tror. Jeg skal ikke fordybe mig i de forskellige Vandelskrav, som Udvalget og Ministeriet opstiller for en Række andre Felter i Stedet for det hidtidige Kendemærke: borgerlige Rettigheder. Jeg gør kun opmærksom paa, at der er en betydelig Forskel dér, netop i Udformningen af disse Vandelskrav, og det viser netop, at Systemet med Frakendelse af borgerlige Rettigheder under eet og at gøre det til et almindeligt

Kendemærke inden for samtlige disse Love, som der her er Tale om, er et System, vi maa bort fra, og det kommer vi med det foreliggende Lovforslags Vedtagelse. Jeg mener, det betyder et stort Fremskridt, og jeg skal paa det varmeste anbefale Lovforslaget til hurtigt Vedtagelse her i Tinget.

Elgaard: Gennem det Arbejde, som den nedsatte Kommission vedrørende dette Spørgsmaal har foretaget og afsluttet for nogle Maaneder siden, gennem den højtærede Ministers Forelæggelsestale og nu gennem den begrænsede Gennemgang, som den ærede Ordfører for Socialdemokratiet (Fr. Dalgaard) har foretaget, har Folketinget godt Grundlag for Bedømmelsen af det foreliggende Lovforslag. Jeg kan straks sige, at for Venstres Vedkommende er Forholdet dette, at vi er velvilligt indstillede over for dette Lovforslag om Ændringer i de gældende Bestemmelser.

Det er vel saaledes, at hvis ikke den danske Rigsdag havde gennemført en ny Næringslov, og hvis ikke man havde placeret Begrebet vanærende Handling paa den Maade i Lovgivningen, som Tilfældet er, vilde Spørgsmaalet maaske næppe paa nuværende Tidspunkt have været saa aktuelt, som det nu er.

Lovforslaget som Helhed ser i sin Opbygning meget omfattende ud, men dette store Omfang skyldes i Virkeligheden udelukkende den Forbindelse, som Lovforslaget har med op imod et halvt Hundrede Love, og derfor kan man begrænse Behandlingen af dette Lovforslag til at omfatte vigtige principielle Spørgsmaal, og som allerede sagt er vi velvilligt indstillede og vil gerne under den kommende Udvalgsforhandling arbejde med paa at naa et Resultat.

Jeg forstaar, at man erfaringsmæssigt har kunnet fastslaa en Række, maaske talrige Eksempler paa Frakendelse af de borgerlige Rettigheder, som berører Spørgsmaalet: Frihed til at bestemme over egen Virksomhed, altsaa Adgangen til efter en udstaaet Straf at udøve Erhverv, Eksempler, der viser, at den nuværende Tilstand ikke er tilfredsstillende og ikke er i Overensstemmelse med de Retsbegreber man paa dette Omraade har i det danske Samfund, og derfor maa man betragte Lovforslagets Fremsættelse som vel motiveret.

Jeg vil gerne gøre en Bemærkning i Forbindelse hermed. Hvis der nu til en Dom er knyttet Frakendelse af de borgerlige Rettigheder i et begrænset Antal Aar, saa vurderer jeg Forholdet saaledes, at naar vedkommende har udstaaet Straffen og